

Uchwała Nr XXIII/124/12
Rady Gminy Łomża
z dnia 29 października 2012 r.
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łomża na
lata 2013 -2017

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łomża na lata 2013 - 2017 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Barbara Cychol

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Gmina Łomża jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest komplementarny wobec Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2017 został opracowany zgodnie z powyższą ustawą oraz w oparciu o Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łomża na lata 2007-2017

I. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje następujące kierunki działań:

L.p.	Kierunek działań	Kwota w PLN w latach 2013-2017
1.	zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,	1 000,00
2.	udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,	1 000,00
3.	prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów,	6 000,00
4.	wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,	1 000,00
5.	pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,	1 000,00
Razem:		10 000,00

- zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii środki finansowe pochodzące z dochodów z opłat za koncesję sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych będą wykorzystane również na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

II. OPIS PROBLEMU

Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe i psychospołeczne skutki skupione wokół tego problemu powoli wychodzą z wstydliwego ukrycia. Dzieje się tak nie tylko dlatego, że problem ten dotyczy coraz młodszych grup wiekowych, a mit narkomana, który wegetuje na marginesie życia społecznego blaknie, ale do tego obnażenia zjawiska przyczynia się w znacznym stopniu fakt, że używanie środków psychoaktywnych współlegzystuje z zachowaniami niedostosowanymi, zagrażającymi

zdrowiu i życiu, destrukcyjnymi i przestało dotyczyć środowisk głęboko patologicznych – zatacza coraz szersze kręgi, obejmując swym zasięgiem bliższe i dalsze środowisko osób używających i uzależnionych.

Badania przeprowadzane w ostatnim czasie przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na próbie reprezentatywnej gimnazjalistów pokazują

m.in.:

- obniżenie wieku inicjacji narkotykowej,
- miejsca szczególnej dostępności narkotyków: szkołę, dyskotekę, bar, ulicę,
- szeroki wachlarz narastających problemów związanych z narkotykami – doświadczanych przez młodzież tj. problemy z rodzicami, przyjaciółmi, w szkole; kłopoty z policją; seks bez zabezpieczenia; kłótnie i sprzeczki; przepychanki i bójki; niechciane doświadczenia seksualne; interwencje lekarza bądź pogotowia ratunkowego,
- jako środek inicjacyjny badania wskazują: marihuanę, haszysz, środki uspokajające i nasenne, amfetaminę, lsd, ecstazy,
- dużą znajomość działania różnych środków przez badanych, bez świadomości skutków ich zażywania dla organizmu i funkcjonowania psychicznego i społecznego,
- postawę akceptacji dla środków nielegalnych tj. marihuana, haszysz, amfetamina, ecstazy,
- małą skuteczność przeprowadzanych programów profilaktycznych w szkołach i konieczność elastyczności, innowacyjności i dostosowania treści oddziaływań profilaktycznych do specyfiki środowisk lokalnych z uwzględnieniem wyników diagnozy problemowej zjawisk oraz trudności charakterystycznych dla okresów rozwojowych odbiorców programu (rekomendacje),
- konieczność kształcenia i doskonalenia kadry i środowisk zainteresowanych podejmowaniem działań profilaktycznych w związku ze zmianami trendów i specyfiki problemu.

Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia wszystkie substancje psychoaktywne, niezależnie od tego czy są legalne czy nie – są groźne dla zdrowia społecznego. Myślenie o problemie narkomanii wymaga szerszego oglądu i uwzględniania w planowaniu, realizowaniu i ewaluacji działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii oraz pomoc osobom uzależnionym i ich bliskim takich wskaźników, które są zgodne z rekomendacjami i wnioskami z badań, tj. :

- rozmiar i zasięg problemu, specyfika zjawiska – diagnozowanie,
- świadomość zagrożenia problemem w poszczególnych grupach społecznych,
- problemy współwystępujące (tj. degradacja, izolacja, brak motywacji, przestępczość, współuzależnienie, przemoc, wypadanie z ról),
- zasadność filozofii przeciwdziałania narkomanii a nie minimalizowania szkód,
- efektywność profilaktyki środków inicjacyjnych i zastępczych – papierosów i alkoholu,
- profesjonalizm i etykę osób zawodowo zajmujących się pomocą osobom zagrożonym, eksperymentującym i uzależnionym oraz ich rodzinom (uprawnienia, supervizja pracy socjoterapeutycznej i klinicznej, doskonalenie),
- zaangażowanie środowiska w organizowane działania profilaktyczne – współpraca i spójność celów (rodzice, liderzy młodzieżowi, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, pracownicy świetlic środowiskowych i instytucji kulturalnych, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych i punktów konsultacyjnych) oraz stworzenie im możliwości rozwoju,

- ewaluacja i doskonalenie działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii,
- realne, zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami planowanie i poszerzanie oferty dla osób z problemu.

Efektywność profilaktyki narkomanii nigdy nie jest dziełem przypadku, chaotycznych działań jednostek. Stąd wskazaniem do realizacji planowanych działań jest ustanowienie koordynatora programów, który potrafiłby ogarnąć całość oddziaływań. Skuteczność podejmowanych działań, jeśli są planowe, celowe i rzetelnie przeprowadzone da się zmierzyć i przenieść na czytelny obraz:

- stanu popytu odbiorców tych działań na substancje psychoaktywne,
- zmianę bądź utrwalenie postaw wobec używania narkotyków,
- poprawę funkcjonowania społecznego,
- spadek przestępczości związanej z narkotykami,
- oceny atrakcyjności i przydatności tworzonych miejsc sportu, rekreacji, oddziaływań kulturalnych promujących zdrowy, alternatywny do narkomanii styl życia i rozwój osobisty dzieci, młodzieży i osób dorosłych – poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego w sposób bezpieczny i twórczy.

Na przeciwdziałanie narkomanii składa się szereg działań z zakresu:

- szeroko rozumianego wspierania w rozwoju dzieci i młodzieży,
- udostępniania osobom potrzebującym możliwości korzystania z konsultacji, pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej – dostosowanej do zdiagnozowanego problemu,
- upowszechniania wiedzy i umiejętności w zakresie profilaktyki treściowo dopasowanych do grupy odbiorców,
- koordynowanie działań profilaktycznych podejmowanych przez różne gremia społeczne,
- promocji zdrowego stylu życia,
- rozpoznania i opracowywania na bieżąco strategii rozwiązywania problemów społecznych i ekonomicznych środowiska lokalnego,
- szkolenia i doskonalenia osób zajmujących się pomocą dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym z problemu.

III. DANE LOKALNE

Diagnoza lokalna problemu uzależnienia od narkotyków została dokonana w oparciu o Raport dotyczący badania przeprowadzonego wśród gimnazjalistów i ich rodziców w styczniu 2012 r, informacje uzyskane z Komendy Miejskiej Policji w Łomży oraz rozeznania środowiskowe pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Urzędzie Gminy Łomża. Na przestrzeni ostatniego roku na terenie gminy policja ujawniła 3 przestępstwa.

Z raportu dotyczącego badania gimnazjalistów i ich rodziców nt. „Skali występowania zjawisk patologicznych na terenie gminy Łomża” przeprowadzonego wśród gimnazjalistów i ich rodziców w styczniu 2012 r. wynika, że:

97% rodziców twierdzi, iż narkotyki to substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, których przyjęcie przez człowieka powoduje zdegenerowanie przynajmniej jednej czynności jego organizmu, a 1% nie uważa tej definicji za odpowiednią, natomiast 2% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. 1% rodziców przyznało, że w ciągu 30 dni proponowano ich dzieciom zażywanie narkotyków, natomiast 70% dzieci nie spotkało się z tą sytuacją. 29% badanych stwierdziło, że nie wie czy ich dzieciom proponowano narkotyki. 5% rodziców uważa, że w szkole lub w pobliżu niej narkotyki są łatwo dostępne, aż 49% ma odmienne zdanie, a 46% rodziców nie wie nic na ten temat. W ciągu ostatnich 30 dni 13%

ankietowanych próbowało powstrzymać kogoś od zażywania narkotyków, w tym 85 razy udało się to, a 21 razy nie osiągnięto zamierzonego celu. 87% rodziców nie znalazło się w takiej sytuacji. 46% ankietowanych twierdzi, że narkotyki są łatwo dostępne dla młodzieży, 23% uważa, że tak nie jest, natomiast 31% nie ma zdania na ten temat. Około 17% rodziców stwierdziło, że w ich miejscowości lub pobliżu narkotyki są łatwo dostępne, a 83% jest przeciwnego zdania. 9% rodziców uważa, że w ich miejscowości obecny jest problem osób uzależnionych od narkotyków, 49% badanych twierdzi, że ten problem nie dotyczy ich miejscowości, natomiast 42% nie potrafi odpowiedzieć na to pytanie. Rodzice młodzieży gimnazjalnej uważają, że aby zmniejszyć problem osób uzależnionych należy wysyłać osoby uzależnione na przymusowe leczenie od nałogu, bardziej kontrolować i karać swoje dzieci, nie bagatelizować żadnych niepokojących objawów czy pogłosek, eliminować źródła i osoby rozprowadzające narkotyki. Należy również organizować spotkania dla młodzieży i dorosłych na temat uzależnień i szkodliwych używek, ograniczać dostęp do środków odurzających, więcej rozmawiać o uzależnieniach z mieszkańcami w swojej miejscowości, zwiększyć nadzór policji, rozmawiać z dziećmi o szkodliwości używek w domu, szukać innych alternatywnych zajęć np. sportowych.

Przeprowadzając ankietę wśród uczniów uzyskano następujące wyniki:

80% ankietowanych twierdzi, iż narkotyki to substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, których przyjęcie przez człowieka powoduje zdegenerowanie przynajmniej jednej czynności jego organizmu, 15% nie uważa tej definicji za odpowiednią, a 5% nie odpowiedziało na to pytanie. 12% uczniów ujawniło, że wciąż 30 dni proponowano im zażywanie narkotyków, natomiast 82% nie spotkało się z taką sytuacją. Uczniowie gimnazjum, którym proponowano narkotyki za każdym razem odmawiali. 8% uczniów uważa, że w ich szkole lub w pobliżu niej narkotyki są łatwo dostępne, 57,5% ma odmienne zdanie, a 34,5% uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. 47% ankietowanych twierdzi, że środki odurzające to też narkotyki, 50% uważa, że to nieprawda, natomiast 3% nie odpowiedziało na to pytanie. Około 20% uczniów stwierdziło, że najbardziej dostępne narkotyki to marihuana, amfetamina, dopalacze, kokaina, heroina i haszysz. 80% badanych nie udzieliło w ogóle odpowiedzi lub stwierdziło, że nie zna łatwo dostępnych narkotyków. 18% młodzieży uznało, że w ich miejscowości lub w pobliżu niej narkotyki są łatwo dostępne, natomiast 82% badanych ma odmienne zdanie na ten temat, 1% nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Z posiadanych informacji wynika, że narkomania na terenie gminy nie jest tak uwidocznioma i powszechna jak w innych większych aglomeracjach.

Biorąc pod uwagę dane ogólnopolskie problem narkomanii coraz częściej będzie dotyczył nowego środowiska. Dlatego też poprzez działania profilaktyczne należy stworzyć społeczności lokalnej okazję aktywnego gromadzenia różnych doświadczeń, które spowodują wzrost zdolności do radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

IV. REALIZACJA WYTYCZNYCH ZAWARTYCH W USTAWIE O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII – GŁÓWNE CELE I ZADANIA

PODSTAWOWE CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie rozszerzaniu się narkomanii oraz problemom jej towarzyszącym na terenie Gminy Łomża

Będzie on realizowany w obszarze działania obejmującego głównie profilaktykę.

Profilaktyka ma na celu:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków (prowadzenie działalności informacyjnej poprzez media

- i publikacje; ogłaszanie danych nt epidemiologii i działania placówek prowadzących działalność profilaktyczną; organizowanie kampanii edukacyjnych nt problematyki narkomanii), promocja zdrowego stylu życia,
2. Wzrost zaangażowania społeczności lokalnych w działania profilaktyczne (uwzględnienie problematyki w gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, wspieranie lokalnych inicjatyw działań profilaktycznych na terenie Gminy, szkół podstawowych, gimnazjum, organizacji pozarządowych itp.).
 3. Zintegrowanie działań profilaktycznych (młodzież , rodzice, wychowawcy, wsparcie finansowe i merytoryczne programów profilaktycznych adresowanych do wszystkich zainteresowanych równocześnie: młodzieży, rodziców i nauczycieli).
 4. Udostępnianie oferty terapeutycznej (współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami opiekuńczo – wychowawczymi dla dzieci i młodzieży).
 5. Diagnoza i aktualizacja problemów związanych z zagrożeniem używaniem substancji psychoaktywnych, stanu zjawiska i jego specyfiki środowiskowej.
 6. Unowocześnienie programów profilaktycznych i dostosowanie ich do zdiagnozowanych potrzeb.
 7. Poprawa funkcjonowania psychospołecznego osób współuzależnionych.

ZADANIA PROGRAMU

Zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Wspieranie realizacji zajęć terapeutycznych dla uzależnionej młodzieży i ich rodzin.
2. Prowadzenie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii.
3. Poszukiwanie i upowszechnianie skutecznych form pomocy rodzinom z problemami narkotykowymi.
- 4) Artykuły problemowe w prasie w szczególności w „Wieściach Gminnych”;
- 5) Kolportaż wydawnictw – ulotek , plakatów , broszur itp.;
- 6) Instruktaż dla rodziców, nauczycieli, trenerów, wychowawców, pedagogów i realizatorów programów profilaktycznych;

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Prowadzenie poradnictwa, prawnego i terapeutycznego.
2. Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez:
 - 1) informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywających narkotyki,
 - 2) uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii.
3. Prowadzenie porad dla rodzin, w których występują problemy narkomanii w zakresie rozpoznawania objawów zażywania narkotyków oraz edukacji w zakresie ponoszenia szkód zdrowotnych i społecznych.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizacja programów profilaktycznych nt. uzależnień w tym narkomanii.
2. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
3. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu programów psychoprofilaktycznych.

4. Prowadzenie programów edukacyjnych, organizowanie konkursów, olimpiad, turniejów, festynów, promujących zdrowy styl życia bez nałogów .
5. Opracowanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.
6. Dofinansowanie świetlic środowiskowych prowadzących zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci.
7. Organizowanie, udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych:
 - 1) pedagogów szkolnych, wychowawców i nauczycieli,
 - 2) pracowników świetlic szkolnych i środowiskowych,
 - 3) pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - 4) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 5) funkcjonariuszy policji,
 - 6) przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Wspieranie działalności stowarzyszeń przeciwdziałających narkomanii.
2. Współpraca z instytucjami i jednostkami oświatowymi, kulturalnymi i sportowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
3. Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży (zwłaszcza w czasie ferii zimowych i letnich).
4. Nawiązanie współpracy z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych, poprzez:
 - 1) przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,
 - 2) dokonywanie kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych.
5. Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii – stosownie do wytycznych.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego poprzez działania realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

V. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie gminy Łomża we współpracy z miejskimi jednostkami organizacyjnymi, organizacjami i instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego programu, poprzez:

- 1) prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska narkomanii,
- 2) stworzenie sieci wymiany informacji między tymi instytucjami,
- 2) zbieranie danych statystycznych,
- 3) analiza uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

VI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Sprawozdanie z wykonania w danym roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przedłożone zostanie Radzie Gminy podczas najbliższej sesji następnego roku .

VII. REALIZATORZY I PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE.

1. Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Szkoły Podstawowe.
3. Publiczne Gimnazjum Nr 9 w Łomży.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Gminne Biblioteki Publiczne.
6. Komenda Miejska Policji – II Rewir Dzielnicowych, oraz Wydział ds. Zwalczania Narkomanii w KMP.
7. Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień w Łomży.
8. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Łomży.
10. Sądy, kuratorzy sądowi.
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
12. Kościoły.
13. Gminny Ośrodek Kultury.

VIII. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2013-2017 będą dochody uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody własne gminy.